

درس دوم: عجایب صنع حق تعالی

کیمیای سعادت: کتابی است اخلاقی و دینی به زبان فارسی، تالیف محمد غزالی که از دانشمندان دوره سلجوقی است. از آثار محمد غزالی می‌توان به "کیمیای سعادت"، "نصیحه الملوک" و "احیای علوم الدین" اشاره کرد.

کلمات مهم املائی درس دوم: صنع - خدای تعالی - برّ و بحر - میغ - قوس قزح - بساط - سقفی بی ستون - قندیل - غلامان - سریر مُلک - مدهوش و متحیر - ولکن

پاراگراف اول: مراعات نظیر - تضاد - تلمیح

پاراگراف دوم: مراعات نظیر - تشبیه - تضاد

پاراگراف سوم: تضاد

پاراگراف چهارم: تضاد - استعاره - تشبیه - مراعات نظیر - کنایه

پاراگراف پنجم و ششم: تشبیه - مراعات نظیر - استعاره

تشبیه: هرگاه چیزی را به چیز دیگر مانند کنیم تشبیه به وجود می‌آید که از ۴ رکن تشکیل می‌شود:

الف) مشبه(طرف اول): کلمه‌ای است که آن را تشبیه می‌کنیم.

ب) مشبه به (طرف دوم): کلمه‌ای که مشبه را به آن تشبیه می‌کنیم.

ج) وجه شبّه: ویژگی‌های مشترک میان مشبه و مشبه به است که اجزای فرعی تشبیه هستند.

د) ادات تشبیه: کلماتی که مشبه را به مشبه به پیوند می‌دهد که اجزای فرعی تشبیه هستند.

مراعات نظیر: کلماتی که دیگر کلمه‌های مجموعه خود را به ذهن بیاورند که دست کم از دو کلمه به وجود می‌آید.

جناس: دیدن حروف مشترکی که از یک جنس هستند و شعر و نثر را خوش آهنگ تر و زیباتر می‌کند مانند رحمت و مرحمت

واج آرایی(نغمه حروف): تکرار یک حرف در شعر یا نثر، گاه باعث زیباتر و خوش آهنگ تر شدن شعر می‌شود.

شعر خوانی: پرواز

بیت ۱: این شعر به صورت مناظره است / تشخیص: حرف زدن کرم و مرغ

بیت ۲: جناس تام: تنی در بیت اول و بیت دوم / اضافه تشبیهی: اضافه تشبیهی

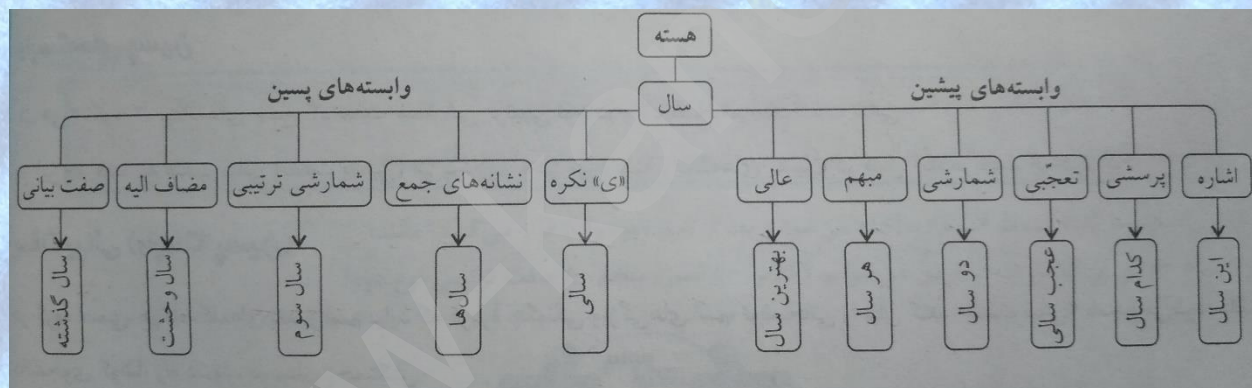
بیت ۳: تشخیص: پاسخ دادن کرم

بیت ۴: قفس استعاره از پیله

بیت ۶: تشخیص: ای مرغ خانگی (در تمامی بیت‌ها آرایه تشخیص وجود دارد) / مراعات نظیر: مرغ و پر

علی اسفندیاری (نیما یوشیج): پدر شعر نو در قرن معاصر که از آثار او می‌توان به "افسانه"، "ای شب" و "قصه رنگ پریده" اشاره کرد.

گروه‌های اسمی، در جمله‌ها به صورت نقش‌های "نهاد"، "مفعول"، "متمم"، "مسند" و "منادا" به کار می‌روند.

وابسته‌های پسین: این نوع وابسته‌ها پس از اسم بکار می‌روند و ویژگی اسم را بیان می‌کنند.

وابسته‌های پیشین: این نوع وابسته‌ها پیش از اسم می‌آیند و آن را با مفاهیمی چون اشاره، شمارش، پرسش، تعجب و مبهم، وصف می‌کنند.

✓ **صفت اشاره:** "این" و "آن"، "چنین" و "چنان"، "این گونه" و "آن گونه"، "آن طور" و ...

✓ **صفت پرسشی:** کدام، کدامین، چند، چگونه، چطور، چه مقدار، چندمین، هیچ و ... (صفت پرسشی چندم بعد از اسم می‌آید)

✓ **صفت مبهم:** هر، همه، دیگر، فلان، هیچ، برخی، خیلی، کمی، بسیاری، بعضی، چند، چندین، چندان و ...

✓ **صفت تعجبی:** چه، چه قدر، عجب

☆ واژه "چه" اگر مفهوم تعجب را برساند صفت تعجبی و اگر مفهوم پرسش را بدهد، صفت پرسشی می‌باشد.

صفات بیانی:

بن مضارع + نده ← گوینده - رونده	} ۱- فاعلی
بن مضارع + ا ← گویا - روا	
بن مضارع + ان ← گویان - روان	
۲- مفعولی ← بن ماضی + ه ← سوخته	
۳- لیاقت ← مصدر + یای لیاقت ← کتاب خواندنی	
اسم + ی ← لباس پشمی	} ۴- نسبی
اسم + ین ← لباس پشمین	
اسم + ینه ← لباس پشمینه	
۵- ساده (مطلق) ← روشن - عاقل - خوب - بلند - خوش اخلاق	

کلمات مهم املایی درس اول: صحرا - تنبیه - اقرار - تسبیح - مستمعی - اسرار - غفلت - حیران - عاجز - تقدیر
عزیز - مسخر - انعام - شکرگزار - گوی سعادت